Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

κρίνει και αποφασίζει:

1) Μειώνει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα σε 205 800 ECU (272 349 546 λιρέτες).

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Galmot Mackenzie Stuart

Due Everling Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Οκτωβρίου 1983.

Ο γραμματέας
κ.α.α.

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματέας

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

Y. Galmot

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 14 ΙΟΥΛΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Στην υπόθεση με την οποία θα ασχοληθώ σήμερα, η Επιτροπή, με έγγραφο της 19ης Δεκεμβρίου 1980, κοινοποίησε στην προσφεύγουσα, επιχείρηση που παράγει προϊόντα χάλυβα σε τρεις εγκαταστάσεις (Casto, Sarezzo και Settimo), τις ποσοστώσεις παραγωγής της για το πρώτο τρίμηνο του 1981, για τον ακατέργαστο χάλυβα και τα προϊόντα της κατηγορίας II και IV βάσει της αποφάσεως 2794/80 (ΕΕ ειδ. έκδ.

1 — Μετάφραση από τα γερμανικά.

13/010, σ. 50), την οποία γνωρίζει το Δικαστήριο από πολλές παλαιότερες υποθέσεις. Με απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1981 αυξήθηκε η ποσόστωση της προσφεύγουσας για την παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα· επιπλέον, αυξήθηκε και η ποσόστωση για τα προϊόντα της κατηγορίας IV με την αγορά ποσοστώσεων από άλλες επιχειρήσεις, όπως γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή με έγγραφο της 25ης Μαρτίου 1981, καθώς και με τη μεταφορά των ποσοστώσεων του τελευταίου τριμήνου του 1980 που δεν είχαν εξαντληθεί στο πρώτο τρίμηνο του 1981, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2 της αποφάσεως 2794/80.

Μετά τη λήξη του πρώτου τριμήνου του 1981 διαπιστώθηκε ότι η προσφεύγουσα είχε υπερβεί τις ποσοστώσεις της, όπως είχαν καθοριστεί τελικά στο πλαίσιο του συστήματος των ποσοστώσεων. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, όπως προκύπτει από τις τακτικές δηλώσεις της προς την Επιτροπή, υπερέβη τις ποσοστώσεις της για μεν την κατηγορία II κατά 1 157 τόνους και για την κατηγορία IV κατά 4 331 τόνους, δηλαδή συνολικά κατά 5 488 τόνους. Η Επιτροπή όμως ισχυρίζεται ότι, όπως διαπιστώθηκε βάσει των αναφορών των ελεγκτών της, η προσφεύγουσα δεν εξήντλησε τις ποσοστώσεις της για τα προϊόντα της ομάδας II, ενώ η υπέρβαση ως προς την ομάδα IV (αν ληφθούν υπόψη τα όρια ανεκτής υπερβάσεως που προβλέπει το άρθρο 8 της αποφάσεως 2794/80) ανήλθε στους 5 488 τόνους που η προσφεύγουσα δήλωσε ως συνολική υπέρβαση.

Την υπέρβαση των ποσοστώσεων ανακοίνωσε η ίδια η προσφεύγουσα στην Επιτροπή με τηλετύπημα της 7ης Απριλίου 1981, στο οποίο ανέφερε ότι είχε προγραμματίσει το αναγκαίο κλείσιμο των εγκαταστάσεών της αμέσως μετά την κοινοποίηση των ποσοστώσεών της και είχε ενημερώσει σχετικά τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, αλλά ότι λόγω μιας τροποποίησης του ελάστρου του Casto η παραγωγή υπήρξε κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου απρόβλεπτα μεγαλύτερη της προγραμματισθείσας. Με το εν λόγω τηλετύπημα υπογράμμισε εξάλλου ότι το μεγαλύτερο μέρος του πλεονάσματος της παραγωγής είχε αποθηκευθεί, δηλαδή δεν είχε παραδοθεί, και δήλωσε ότι, ως ανιστάθμισμα, θα μείωνε την παραγωγή της από τον Απρίλιο του 1981.

Αρχικά η Επιτροπή δεν αντέδρασε. Με έγγραφο όμως που απέστειλε στην προσφεύγουσα στις 19 Ιανουαρίου 1982 παρατήρησε ότι σύμφωνα με τις αναφορές των ελεγκτών της η προσφεύγουσα είχε υπερβεί τις ποσοστώσεις παραγωγής που της είχαν καθοριστεί για τα προϊόντα της ομάδας IV κατά 5 488 τόνους, η δε υπέρβαση αυτή επισύρει, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1 της αποφάσεως 2794/80 την επιβολή προστίμου 411 600 ECU (75 ECU ανά τόνο υπερβάσεως).

Η προσφεύγουσα διατύπωσε τις παρατηρήσεις της με έγγραφο της 1ης Φεβρουαρίου 1982 όπως είχε ζητήσει η Επιτροπή. Επανέλαβε δε και πάλι ότι λόγω της θέσεως σε λειτουργία του τροποποιημένου ελάστρου του Casto επακολούθησε απρόβλεπτη αύξηση της παραγωγής, ενώ δεν είχε καταστεί δυνατό να επεκταθεί το κλείσιμο των εγκαταστάσεων που είχε συμφωνηθεί με τα σωματεία των εργαζομένων, ώστε να αντιμετωπισθεί η κατάσταση. Επιπλέον η παραγωγή σημείωσε πλεόνασμα στον τομέα των «μεγάλων πλατέων», δηλαδή σε τομέα στον οποίο δεν υπήρχαν προβλήματα και ο οποίος στη συνέχεια εξαιρέθηκε από το υποχρεωτικό σύστημα των ποσοστώσεων. Παρατήρησε τέλος ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη ολόκληρη η παραγωγή του 1981.

Μετά από ακρόαση της προσφεύγουσας στις 18 Μαρτίου 1982 η Επιτροπή εξέδωσε στις 11 Ιουνίου 1982 απόφαση βάσει του άρθρου 9 της αποφάσεως 2794/80, με την οποία επέβαλε πρόστιμο 411 600 ECU (= 544 699 092 λιρετών) λόγω υπερβάσεως των ποσοστώσεων παραγωγής για την κατηγορία IV κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981 κατά 5 488 τόνους, το οποίο πρόστιμο έπρεπε να καταβληθεί εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της αποφάσεως.

Στη συνέχεια η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή στις 16 Ιουλίου 1982, ζητώντας κυρίως την ακύρωση της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1982 και επικουρικά τη μείωση του προστίμου σε συμβολικό ή εν πάση περιπτώσει πολύ χαμηλότερο ποσό.

Ως προς τους λόγους ακυρώσεως επί των οποίων στηρίζεται η προσφυγή, τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί αβάσιμους, η γνώμη μου είναι η εξής:

1. Πρώτος λόγος

Η προσφεύγουσα επικαλείται το άρθρο 58, παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚΑΧ, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Η Ανώτατη Αρχή δύναται να επιβάλλει στις επιχειρήσεις που παραβιάζουν τις αποφάσεις που λαμβάνει κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου πρόστιμα, το ύψος των οποίων είναι κατ' ανώτατο όριο ίσο προς την αξία των ποσοστώσεων που παρήχθησαν αντικανονικά.»

Όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η Επιτροπή έχει διακριτική εξουσία την οποία οφείλει να ασκήσει. Είναι άρα απαράδεκτη η αυτόματη επιβολή ενιαίων προστίμων βάσει του άρθρου 9 της αποφάσεως 2794/80, το οποίο έχει ως εξής:

«Στις επιχειρήσεις που υπερβαίνουν την ποσόστωση παραγωγής τους ή μέρος αυτής η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 3, δύναται να παραδοθεί εντός της κοινής αγοράς, θα επιβάλλεται πρόστιμο ανερχόμενο κατά γενικό κανόνα σε 75 ECU ανά τόνο υπερβάσεως συνήθων χαλύβων και 150 ECU ανά τόνο υπερβάσεως ειδικών χαλύβων.»

Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, αν ωστόσο επιβληθεί αυτό το πρόστιμο, το οποίο πρέπει να θεωρηθεί ως το ανώτατο πρόστιμο, πρέπει να διατυπώνεται σχετική αιτιολογία. Δεδομένου ότι κατά την προσφεύγουσα δεν υπάρχει αιτιολογία εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη ατομική απόφαση πρέπει κατ' ανάγκη να ακυρωθεί.

Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι με το εν λόγω άρθρο 9 περιόρισε τη διακριτική της εξουσία, πράγμα το οποίο, αντίθετα με την άποψη της προσφεύγουσας, είναι δυνατό ακόμη και όταν δεν πρόκειται για κανόνα ισοδύναμο με το άρθρο 58 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Αυτό συνάγεται από την ένατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2794/80, όπου αναφέρεται:

«Για την εξασφάλιση του συστήματος των ποσοστώσεων, είναι αναγκαίο κάθε υπέρβαση να τιμωρείται δι' επιβολής προστίμου καθοριζόμενου σε συνάρτηση με κάθε τόνο που παρήχθη κατά παράβαση.»

Αν λοιπόν η Επιτροπή επιβάλλει αυτόματα ενιαία κύρωση, αυτή δεν πρέπει να θεωρείται ως *ανώτατο* όριο και επομένως δεν απαιτείται να αιτιολογείται η μη επιβολή ελαφρότερης κύρωσης.

Στο σημείο αυτό συμφωνώ με την Επιτροπή.

Είναι πράγματι αναμφισβήτητο ότι με το άρθρο 9, πρώτη παράγραφος της αποφάσεως 2794/80 εισάγεται στο σύστημα των κυρώσεων που επιβάλλονται με τις αποφάσεις περί ποσοστώσεων παραγωγής χάλυβα, αν όχι ένας απόλυτος αυτοματισμός, τουλάχιστον ο *καταρχήν* αποκλεισμός της άσκησης διακριτικής εξουσίας. Αυτό δεν συνάγεται σαφώς από τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως, ενώ δεν συνάγεται το αντίθετο από την έκφραση «κατά γενικό κανόνα» που απαντάται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 9, έκφραση που κατά την άποψή μου πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 9.

Εξάλλου δεν βλέπω πώς θα μπορούσε αυτό να αμφισβητηθεί. Αφενός είναι προφανές — και η Επιτροπή το απέδειξε προσκομίζοντας στοιχεία σχετικά με την αξία της εν λόγω παραγωγής — ότι η επιβληθείσα κύρωση δεν εξέρχεται των ορίων του άρθρου 58, παράγραφος 4 της συνθήκης

ΕΚΑΧ. Περαιτέρω πιστεύω και εγώ ότι η Επιτροπή δεν παραβαίνει τον κανόνα του άρθρου 58 αν, κατά την εφαρμογή του, αποφασίσει καταρχήν να αυτοδεσμευτεί ως προς τον καθορισμό του προστίμου. Στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για καθαρά αυτόματη ενέργεια, δεδομένου ότι η Επιτροπή, σε ορισμένες οριακές περιπτώσεις που αναφέρονται στην προμνημονευθείσα απάντηση, αποκλίνει τελείως από τον κανόνα της πρώτης παραγράφου του άρθρου 9. Δεν πρέπει εξάλλου να λησμονείται ότι το άρθρο 58, παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚΑΧ αποβλέπει να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση των στόχων του οικείου συστήματος και πρέπει να ερμηνεύεται ανάλογα. Βάσει όμως αυτού μπορεί κάλλιστα να υποστηριχτεί ότι η αποτελεσματικότητα του συστήματος των ποσοστώσεων απαιτεί κάποιον αυτοματισμό όσον αφορά την επιβολή των κυρώσεων καθώς και τον περιορισμό της διακριτικής εξουσίας της Επιτροπής, έτσι ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ότι οι παραβιάσεις του συστήματος των ποσοστώσεων επισύρουν υπό ορισμένες προϋποθέσεις — ενόψει των παντοειδών περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως — ασήμαντες μόνο κυρώσεις.

Έτσι ο καταρχήν καθορισμός ενιαίου προστίμου στο άρθρο 9, πρώτη παράγραφος της αποφάσεως 2794/80 δεν μπορεί να θεωρηθεί ασυμβίβαστος προς το άρθρο 58 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Είναι επίσης προφανές ότι δεν απαιτείται να αιτιολογείται η μη παρέκκλιση από το γενικό κανόνα στις συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ορισμένες ιδιαίτερες περιστάσεις που η Επιτροπή θεωρεί ασήμαντες. Επομένως η επίδικη απόφαση, το αιτιολογικό της οποίας αναφέρεται πάντως στη φερόμενη ως τεχνικά απρόβλεπτη παραγωγή της μονάδας του Casto, δεν μπορεί να ακυρωθεί λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

2. Δεύτερος λόγος

Η προσφεύγουσα προσάπτει περαιτέρω στην Επιτροπή ότι, όταν εξέδωσε την απόφαση περί επιβολής προστίμου, δεν έλαβε υπόψη ορισμένες ιδιαίτερες περιστάσεις που εν πάση περιπτώσει έπρεπε να οδηγήσουν στη μη επιβολή κυρώσεως ή στον καθορισμό χαμηλότερου προστίμου.

Συγκεκριμένα η επιχείρηση ανακοίνωσε η ίδια, με το προαναφερθέν τηλετύπημα της 7ης Απριλίου 1981, την υπέρβαση των ποσοστώσεών της. Εξάλλου είχε ορθά προγραμματίσει την παραγωγή της σύμφωνα με τις χορηγηθείσες ποσοστώσεις· το πλεόνασμα της παραγωγής που προέκυψε μετά τη δεύτερη εβδομάδα του Μαρτίου οφειλόταν στο γεγονός ότι το τροποποιημένο έλαστρο του Casto, που είχε τεθεί σε λειτουργία στην αρχή του μήνα, δεν λειτούργησε — όπως συμβαίνει συνήθως — μόνο κατά το ένα τρίτο της ικανότητάς του, αλλά είχε εξαρχής διπλή παραγωγή, δηλαδή την άριστη απόδοση. Εξάλλου η προσφεύγουσα δεσμευόταν από συμφωνίες με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και με τις επιχειρήσεις που είχαν κατασκευάσει τη νέα εγκατάσταση του Casto και έτσι δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει το απρόβλεπτο γεγονός της υπερβολικής παραγωγής με την πρόωρη παύση της. Η λειτουργία του ελάστρου του Casto δεν ήταν εξάλλου δυνατό να σταματήσει πρόωρα, διότι διαφορετικά δεν θα μπορούσαν να διαπιστωθούν τα ελαττώματα και να γίνουν εγκαίρως οι απαραίτητες επισκευές.

Σχετικά μ' αυτά τα επιχειρήματα δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής, ότι δηλαδή σύμφωνα με το άρθρο 9 της αποφάσεως 2794/80 σημασία έχει μόνο το αποτέλεσμα (υπέρβαση των ποσοστώσεων), ενώ δεν λαμβάνονται υπόψη στοιχεία που αφορούν την υπαιτιότητα — υπέρβαση των ποσοστώσεων εκ προθέσεως ή από αμέλεια — ή τα ελαφρυντικά στοιχεία. Αυτό δεν θα συμβιβαζόταν πράγματι με το άρθρο 58, παράγραφος 4 της συνθήκης

ΕΚΑΧ, εις εκτέλεση του οποίου θεσπίστηκε το άρθρο 9 της αποφάσεως 2794/80 και το οποίο αναφέρεται σε μια πραγματική εξουσία επιβολής κυρώσεων που υποχρεώνει βέβαια την Επιτροπή να σέβεται τις σχετικές γενικές αρχές του δικαίου. Τελικά όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι περιστάσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα ασκούν επιρροή επί της κυρώσεως και ότι καθιστούν απαραίτητη τη διατύπωση σχετικής αιτιολογίας.

α) Αυτό ισχύει οπωσδήποτε για το γεγονός — που μπορεί να χαρακτηρισθεί το πολύ ως «ελαφρυντική περίπτωση» — ότι η προσφεύγουσα δήλωσε η ίδια αμέσως την υπέρβαση της ποσοστώσεως. Το γεγονός αυτό στερείται σημασίας, διότι από το τέλος του 1980 ήταν συνεχώς παρόντες στην εγκατάσταση της προσφεύγουσας, όπως και σε άλλες επιχειρήσεις, εκπρόσωποι της Επιτροπής, οι οποίοι, έχοντας καθήκον να ελέγχουν συνεχώς την παραγωγή της προσφεύγουσας και να συντάσσουν σχετικά περιοδικές εκθέσεις, μπορούσαν επομένως να γνωρίζουν σε πολύ σύντομο χρόνο — ίσως μάλιστα και πριν από την αποστολή του προαναφερθέντος τηλετυπήματος — το πλεόνασμα της παραγωγής. Έτσι η αυθόρμητη δήλωση της προσφεύγουσας δεν συνέβαλε στη διευκόλυνση της λειτουργίας του συστήματος των ποσοστώσεων.

6) Σχετικά με όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα όσον αφορά τον ορθό προγραμματισμό της παραγωγής της μετά την κοινοποίηση των ποσοστώσεων παραγωγής και το απρόβλεπτο της καθ' υπέρβαση παραγωγής στην τροποποιημένη εγκατάσταση του Casto, σημειωτέον ότι ο προγραμματισμός αυτός και οι σχετικές συμφωνίες με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις περί προσωρινής παύσεως της λειτουργίας της εγκαταστάσεως έγιναν προφανώς κατά τον Ιανουάριο του 1981, όπως διευκρινίστηκε κατά την ακρόαση. Επειδή όμως η αύξηση της ποσοστώσεως παραγωγής σε 74 000 τόνους περίπου επήλθε μόλις κατά τις αρχές του Μαρτίου, ως βάση έπρεπε να ληφθεί η ποσόστωση των 67 000 τόνων περίπου. Το μόνο δυνατό συμπέρασμα είναι ότι ακόμη και η απρόβλεπτη, υψηλότερη κατά 5 500 τόνους περίπου παραγωγή που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο δεν μπορούσε να οδηγήσει σε υπέρβαση της ποσοστώσεως ή αντίθετα ότι διαπράχθηκε σφάλμα σχετικά με τον προγραμματισμό, κατά το χρονικό σημείο που ανέφερε η προσφεύγουσα, πράγμα το οποίο θα θεμελίωνε τα περί υπαιτιότητάς της.

Εξάλλου υπάρχουν σοβαροί λόγοι αμφιβολιών για το ότι το επιπλέον της παραγωγής στο Casto υπήρξε γεγονός απρόβλεπτο και πρέπει να θεωρηθεί ως τεχνικά τελείως ασυνήθιστο. Πράγματι, μολονότι οι νέες εγκαταστάσεις έχουν αρχικά χαμηλότερη παραγωγή, δεν μπορεί καταρχήν να αποκλειστεί η επίτευξη κανονικής παραγωγής ευθύς εξαρχής, ιδίως όταν η εγκατάσταση λειτουργεί αμέσως στο μέγιστο βαθμό αποδόσεως προκειμένου να δοκιμαστεί, όπως φαίνεται ότι συνέβη στο Casto. Η τεχνική έκθεση του μηχανικού Bolsi που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν αναιρεί το γεγονός ότι η τελευταία ανέλαβε εν γνώσει της το σχετικό κίνδυνο. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται συγκεκριμένα χωρίς να δίδονται περαιτέρω εξηγήσεις — μόνο ότι, κατά τις ομόφωνες προβλέψεις των τεχνικών, το τροποποιημένο έλαστρο του Casto μπορούσε να φτάσει κατά τον πρώτο μήνα της λειτουργίας του μόνο το 30-35 %, της ικανότητας παραγωγής του. Περαιτέρω πρέπει να ληφθεί υπόψη — αναφέρεται στην έκθεση — ότι τα ελαττώματα μιας νέας εγκατάστασης αποκαλύπτονται κανονικά κατά το αρχικό στάδιο. Επομένως, κατά την προσωπική πείρα του συντάκτη της έκθεσης, η απόδοση που επιτεύχθηκε κατά το Μάρτιο ήταν τεχνικά απρόβλεπτη. Εξάλλου αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι, σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, πρώτον, ο προγραμματισμός της παραγωγής ήταν προφανώς κατά την αρχική φάση σχετικά απλός, πράγμα που καθιστούσε πιθανή μια υψηλή απόδοση και σχετικά απίθανες τις

τεχνικές βλάβες. Επιπλέον, αν δεν απατώμαι, η εγκατάσταση δεν τροποποιήθηκε απλώς και μόνο για να βελτιωθεί η ποιότητα της παραγωγής και να μειωθούν τα κατάλοιπα, αλλά και για να *επιταχυνθεί* η λειτουργία. Πράγματι, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα κατά την ακρόασή της, ενώ η μέση ημερήσια παραγωγή στο Casio κατά τον Ιανουάριο του 1981 ήταν 409 τόνοι και κατά την τελευταία εβδομάδα του Φεβρουαρίου 330 τόνοι, ήδη κατά τη δεύτερη εβδομάδα του Μαρτίου ανήλθε σε 577 και κατά την τρίτη εβδομάδα σε 667 τόνους.

γ) Αλλά ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η εξέλιξη της παραγωγής στο Casio ήταν πράγματι απρόβλεπτη και ότι επομένως η προσφεύγουσα δεν υπέπεσε σε πταίσμα ως προς *το χρόνο* της θέσεως σε λειτουργία της τροποποιημένης εγκατάστασης, περαιτέρω δε ότι, όπως ήταν βεβαίως τεχνικά δυνατό, δεν μπορούσε να αναμένεται η διακοπή ή η επιβράδυνση της παραγωγής, διότι η μονάδα έπρεπε να συνεχίσει να λειτουργεί προκειμένου να διαπιστωθούν ενδεχόμενα ελαττώματα και να γίνουν χωρίς καθυστέρηση οι σχετικές επισκευές και διότι κυρίως οι προμηθευτές, οι οποίοι δεν μπορούσαν να απαιτήσουν πλήρη εξόφληση παρά μόνο μετά την αγορά, είχαν συμφέρον στη συνέχιση των αναγκαίων δοκιμών, παραμένει πάντως το γεγονός — και αυτό τουλάχιστον καθιστά περιττή την πραγματογνωμοσύνη που ζητεί η προσφεύγουσα — ότι ήταν δυνατόν να τροποποιηθεί το πρόγραμμα παραγωγής στις δύο άλλες εγκαταστάσεις της προσφεύγουσας ώστε να τηρηθούν οι ποσοστώσεις. Πρέπει δε να θεωρηθεί ότι υπήρχε αυτή η δυνατότητα, πρώτον διότι η εξέλιξη της παραγωγής του Casio φάνηκε ήδη κατά τη δεύτερη εβδομάδα του Μαρτίου και δεύτερον ενόψει της εξέλιξης και της έκτασης της παραγωγής στις δύο άλλες μονάδες της προσφεύγουσας. Όπως αναφέρθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, η παραγωγή ανήλθε στο μεν Settimo σε 8 245 τόνους κατά το Φεβρουάριο και 12 531 κατά το Μάρτιο, στο δε Sarezzo σε 4 350 τόνους κατά το Φεβρουάριο και 6 747 τόνους κατά το Μάρτιο. Σχετικά δεν έχει σημασία η αναφορά στην *απόσταση* μεταξύ των εγκαταστάσεων, διότι αυτές συνδέονται μεταξύ τους αναμφίβολα με σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Το ίδιο ισχύει και για την αναφορά στις συμφωνίες με τα συνδικαλιστικά σωματεία όσον αφορά το κλείσιμο των εγκαταστάσεων, οι οποίες συμφωνίες δεν μπορούσαν, κατά την προσφεύγουσα, να παραβιαστούν χωρίς τον κίνδυνο απεργίας ούτε να καταγγελθούν, διότι δεν είχε ιδρυθεί ακόμη η «Cassa Integrazione Speciale». Οι εν λόγω συμφωνίες είχαν πράγματι συναφθεί ήδη τον Ιανουάριο του 1981, με βάση μια χαμηλότερη ποσόστωση παραγωγής. Αν όμως δεν είχε διαπραχθεί σφάλμα κατά τον προγραμματισμό και αν πράγματι η αύξηση της παραγωγής έπρεπε να θεωρηθεί ως τελείως απρόβλεπτη, αυτό θα αποτελούσε βάσιμο λόγο, ακόμη και έναντι των σωματείων, για την τροποποίηση των εν λόγω συμφωνιών.

3. Τρίτος λόγος

Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, έπρεπε να ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στο τηλετύπημά της, στις 7 Απριλίου 1981, η παραγωγή της υπήρξε στη συνέχεια χαμηλότερη των ποσοστώσεων, τις οποίες έτσι δεν εξήντλησε κατά το 1981 παρά την προσαπτόμενη υπέρβαση.

Σχετικά η προσφεύγουσα υποστήριξε αρχικά ότι η παραγωγή προϊόντων ελάσεως κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1981 υπήρξε κατά 623 τόνους χαμηλότερη της ποσόστωσης που πρόβλεπε η σχετική απόφαση· η αντίστοιχη μείωση της παραγωγής κατά το τρίτο τρίμηνο του 1981 ανήλθε σε 8 715 τόνους και κατά το τέταρτο τρίμηνο σε 7 025 τόνους. Όπως διευκρίνισε σχετικά

η Επιτροπή μετά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου, η παραγωγή της προσφεύγουσας ήταν, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1981, για μεν τα προϊόντα της ομάδας II κατά 5 277 τόνους υψηλότερη και για δε τα προϊόντα της ομάδας IV κατώτερη κατά 11 028 τόνους της χορηγηθείσας ποσόστωσης. Εξάλλου κατά τα λοιπά τρίμηνα του 1981, για τα οποία ίσχυε η απόφαση 1831/81 (ΕΕ L 180 της 1. 7. 1981, σ. 1), η προσφεύγουσα δεν παρήγαγε τις επιτρεπόμενες ποσότητες προϊόντων ελάσεως αλλά και στις δύο περιπτώσεις ποσότητα κατά 9 000 τόνους περίπου χαμηλότερη των ποσοστώσεών της.

Σχετικά είναι βέβαια αλήθεια ότι καμιά διάταξη των γενικών αποφάσεων περί ποσοστώσεων δεν εμποδίζει την αντιστάθμιση του πλεονάσματος της παραγωγής με επιγενόμενη μη πλήρη εξάντληση των ποσοστώσεων. Είναι όμως εξίσου σαφές ότι αυτό *και μόνο* δεν θεμελιώνει την αξίωση να λαμβάνεται υπόψη ο εν λόγω τρόπος ενέργειας στο πλαίσιο του συστήματος των κυρώσεων. Υπάρχουν μάλιστα σοβαροί λόγοι υπέρ της αντίθετης άποψης.

Το σύστημα της προσαρμογής της παραγωγής προς τη μειούμενη ζήτηση έχει σαφώς — σε κάποιο βαθμό προς το συμφέρον και κατά την επιθυμία των ίδιων των παραγωγών, που προγραμματίζουν ανάλογα την παραγωγή τους — *τριμηνιαία* βάση. Το άρθρο 3 της απόφασης 2794/80 προβλέπει ρητά ότι η Επιτροπή καθορίζει τις τριμηνιαίες ποσοστώσεις παραγωγής για κάθε επιχείρηση. Σε περίπτωση μη εξαντλήσεώς τους, το άρθρο 8 επιτρέπει την εντός ορισμένων ορίων μεταφορά τους στο επόμενο τρίμηνο. Επομένως και στο άρθρο 9 η υπέρβαση των ποσοστώσεων παραγωγής αναφέρεται επίσης στο *τρίμηνο.* Τίποτα άλλο δεν προκύπτει από τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 9, αντίθετα με την άποψη της προσφεύγουσας. Πράγματι κατά τη διάταξη αυτή λαμβάνεται μεν υπόψη η υπέρβαση των ποσοστώσεων σε *προηγούμενα* τρίμηνα, πλην όμως μόνο ενόψει αυξήσεως των προστίμων. Από αυτό πάντως δεν μπορεί βεβαίως να συναχθεί — πράγμα που θα ήταν άλλωστε παράλογο ενόψει του άρθρου 3 και της παραγράφου 1 του άρθρου 9 — ότι για να εξακριβωθεί αν έχουν τηρηθεί οι ποσοστώσεις εξετάζεται ολόκληρη η περίοδος επί της οποίας εφαρμόζεται η γενική απόφαση περί ποσοστώσεων.

Αν γινόταν δεκτό ότι η υπέρβαση των ποσοστώσεων σε κάποιο τρίμηνο μπορεί να αντισταθμιστεί αυτόματα με μεταγενέστερη μείωση της παραγωγής, και μάλιστα όχι μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις, θα προέκυπταν σοβαρές διαταραχές στο σύστημα, με συνέπεια να κινδυνεύει η επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Σημαντικές για το σύστημα των ποσοστώσεων είναι οι σχετικά βραχυπρόθεσμες προβλέψεις ως προς την αγορά. Θα έχαναν όμως τη σημασία τους και θα κινδύνευε σοβαρά ο στόχος της ανόδου των τιμών μέσω μειώσεως της προσφοράς, αν οι επιχειρήσεις είχαν τη δυνατότητα να καθορίζουν το ύψος της οικείας παραγωγής κατά το δοκούν, έχοντας τη βεβαιότητα ότι οι ενδεχόμενες υπερβάσεις θα μπορούσαν να αντισταθμιστούν σε μεταγενέστερα τρίμηνα. Αφού η Επιτροπή, η οποία διαχειρίζεται το σύστημα, θα έπρεπε να αναμένει πλεονάσματα και ελλείμματα της παραγωγής οποτεδήποτε, είναι προφανές ότι δεν θα μπορούσε πλέον να επιδιώκει τον εύλογο προγραμματισμό και τη συνεχή βελτίωση της υπάρχουσας κρίσιμης κατάστασης. Είναι επομένως καταρχήν αξιόποινη η υπέρβαση των ποσοστώσεων σε *οποιοδήποτε* τρίμηνο, ακόμη και αν αντισταθμίζεται πλήρως εκ των υστέρων με μείωση της παραγωγής.

Αν πάντως κριθεί σκόπιμο σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση — παρά τις προφανείς επιφυλάξεις — να αναγνωριστεί ότι συντρέχουν *ελαφρυντικά στοιχεία* λόγω επιγενόμενης ανακούφισης της αγοράς και να αντιμετωπισθεί η μείωση των προστίμων κάτω από το επίπεδο που αποτελεί τον κανόνα, αυτό μπορεί βεβαίως να γίνει μόνο σε περιορισμένη κλίμακα. Βασικά η αντι-

στάθμιση της παραγωγής θα πρέπει να γίνεται αμέσως και ύστερα από έγκαιρη κοινοποίηση, έτσι ώστε να μπορεί η Επιτροπή να το λάβει υπόψη στα προγράμματα που οφείλει να εκπονεί. Γι' αυτό το λόγο, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, δύσκολα θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη η μείωση της παραγωγής που επήλθε κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1981, δηλαδή σε περίοδο για την οποία καθιερώθηκε νέο σύστημα ποσοστώσεων, τη στιγμή μάλιστα που το Μάρτιο του 1981 δεν ήταν καθόλου βέβαιο το αν και πώς θα εφαρμοζόταν αυτό το σύστημα. Εξάλου, για να μπορεί να γίνει λόγος κατά κάποιο τρόπο για «έμπρακτη μεταμέλεια», θα πρέπει να αποδειχτεί ότι η μείωση της παραγωγής κατά το αμέσως επόμενο τρίμηνο υπήρξε αποτέλεσμα πραγματικού αυτοπεριορισμού και όχι η αναγκαία συνέπεια της πορείας των υποθέσεων της επιχειρήσεως ή περιστατικών τεχνικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή, από τους εν λόγω όρους πληρούται εν προκειμένω ο πρώτος. Σχετικά με το δεύτερο υπάρχουν όμως εύλογες αμφιβολίες ως προς την *έκταση* της μη εξαντλήσεως της ποσοστώσεως κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1981, η οποία υπερέβη κατά πολύ το αναγκαίο για την αντιστάθμιση του πλεονάσματος της παραγωγής κατά το πρώτο τρίμηνο. Εύκολα λοιπόν μπορεί να υποτεθεί ότι δεν οφείλεται σε απόφαση της επιχείρησης αλλά σε άλλες αιτίες, διότι λόγω των χαμηλών ποσοστώσεων παραγωγής, για τις οποίες διατυπώνονται παράπονα από παντού, είναι βέβαιο ότι κάθε επιχείρηση θα προσπαθήσει να τις εξαντλήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Δεν αποκλείεται πάντως να προσπάθησε η προσφεύγουσα *κατά την αρχή* τουλάχιστον του *δεύτερου τριμήνου* να τηρήσει τις ποσοστώσεις της και αργότερα μόνο να την ανάγκασαν άλλες περιστάσεις να απομακρυνθεί τόσο πολύ από το όριο της παραγωγής της. Από τη σκοπιά αυτή δεν φαίνεται παράλογο, έστω και χωρίς άλλη εξήγηση, να αναγνωριστεί ότι συντρέχουν ελαφρυντικά στοιχεία υπέρ της προσφεύγουσας και να μειωθεί το πρόστιμο· δεν πρόκειται πάντως να προτείνω συγκεκριμένο ποσόν, αφού αυτό εναπόκειται μάλλον στην κρίση του Δικαστηρίου.

4. Τέταρτος λόγος

Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η απόφαση περιέχει δύο περιπτώσεις *πραγματικής πλάνης* που δεν θα πρέπει να μη ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της αποφάσεως.

Η προσφεύγουσα επικαλείται σχετικά την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως, όπου αναφέρεται, ως προς τη δικαιολογία που επιχείρησε να προβάλει ότι το τροποποιημένο έλαστρο του Casto είχε, ευθύς μόλις τέθηκε σε λειτουργία, τεχνικά απρόβλεπτα αποτελέσματα, ότι στο Casto παράγονται προϊόντα της ομάδας II, ενώ η υπέρβαση αφορά προϊόντα της ομάδας IV. Αυτό δεν είναι ακριβές· στην πραγματικότητα το έλαστρο του Casto μπορούσε να παράγει, και πράγματι παρήγαγε, προϊόντα και των δύο ομάδων, ακόμα και πριν τροποποιηθεί.

Η προσφεύγουσα προσάπτει περαιτέρω στην απόφαση ότι στο αιτιολογικό της γίνεται λόγος για υπέρβαση των ποσοστώσεων μόνο ως προς την ομάδα IV. Στην πραγματικότητα, όπως υποστηρίζει, υπήρξε υπέρβαση και ως προς την ομάδα II, η δε υπέρβαση ως προς την ομάδα IV ήταν χαμηλότερη από αυτή που αναφέρει η Επιτροπή. Αυτό θα μπορούσε εύκολα να επιβεβαιωθεί από πραγματογνώμονα βάσει των τακτικών δηλώσεων περί παραγωγής που προσκόμισε η προσφεύγουσα.

Κατά την άποψή μου πάντως τα δύο αυτά στοιχεία δεν είναι ικανά να επισύρουν την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης ή την τροποποίηση του επιβληθέντος προστίμου.

α) Σχετικά με το πρώτο σημείο, ότι δηλαδή η Επιτροπή αναφέρει ανακριβή πραγματικά περιστατικά στο αιτιολογικό

της αποφάσεως, δόθηκε ικανοποιητική εξήγηση ως προς αυτή την ατυχή διατύπωση. Το τηλετύπημα της προσφεύγουσας στις 7 Απριλίου 1981 μπορούσε πράγματι να δημιουργήσει την εντύπωση ότι μετά την τροποποίηση της μονάδας παρήχθησαν για πρώτη φορά στο Casto προϊόντα της ομάδας II, πράγμα που οδήγησε σε απρόβλεπτο πλεόνασμα της παραγωγής, όπως μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει και από την επιστολή της προσφεύγουσας της 1ης Φεβρουαρίου 1982. Δευτερον, είναι φανερό ότι αυτή η διατύπωση στο αιτιολογικό της αποφάσεως δεν επηρέασε το διατακτικό. Στην πραγματικότητα η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να δεχτεί καταρχήν τη δικαιολογία που επιχείρησε να προβάλει η προσφεύγουσα και δεν την απέρριψε απλώς και μόνο λόγω πραγματικής πλάνης. Όπως προκύπτει από την επόμενη φράση στο αιτιολογικό της απόφασης, η Επιτροπή θεωρεί — όπως είδαμε δε η άποψη αυτή δεν επιδέχεται αντίκρουση — ότι το απρόβλεπτο πλεόνασμα της παραγωγής στο Casto δεν δικαιολογεί σε καμιά περίπτωση την υπέρβαση των ποσοστώσεων. Έτσι, δεν έχει τελικά σημασία το πώς είχε προγραμματιστεί η παραγωγή στο Casto και ποια ήταν η σχετική εντύπωση της Επιτροπής.

6) Όσον αφορά τον τύπο των προϊόντων ως προς τα οποία υπήρξε υπέρβαση, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι οι δηλώσεις στα τηλετυπήματα της προσφεύγουσας, τις οποίες επικαλείται η τελευταία για να στηρίξει την άποψή της, περιείχαν κενά και ότι επομένως εύλογα στήριξε την απόφασή της στις αναφορές των δικών της ελεγκτών.

Νομίζω ότι παρέλκει η επίλυση της αντιδικίας στο σημείο αυτό, διότι — όπως ανέφερα στην αρχή — δεν αμφισβητείται το συνολικό ύψος της υπερβάσεως των ποσοστώσεων και στην πραγματικότητα δεν έχει σημασία το ποιες ομάδες προϊόντων αφορούσε. Αφενός δεν μπορεί να γίνει δεκτή καμιά δικαιολογία που να στηρίζεται στο ότι το πλεόνασμα της παραγωγής ήταν δήθεν απρόβλεπτο, αφετέρου δε δεν συνιστά βάσιμη δικαιολογία ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η κρίση ήταν λιγότερο σοβαρή όσον αφορά τα προϊόντα της ομάδας II, τα οποία και εξαιρέθηκαν στη συνέχεια γι' αυτό το λόγο από το υποχρεωτικό σύστημα των ποσοστώσεων. Στην πραγματικότητα η μεταβολή αυτή δεν επήλθε, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1981, αλλά κατά το χρόνο κατά τον οποίο εφαρμόστηκε το επόμενο σύστημα ποσοστώσεων. Όσον αφορά όμως τις κυρώσεις που προβλέπει η απόφαση 2794/80, το αποφασιστικό στοιχείο είναι ότι η εν λόγω απόφαση εξακολουθούσε να διέπει τα προϊόντα της ομάδας II και δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί ως κατάχρηση εξουσίας το γεγονός ότι για την επιβολή προστίμου λόγω υπερβάσεως των ποσοστώσεων κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981 δεν ελήφθη υπόψη η κατάσταση της αγοράς που δημιουργήθηκε μόλις μετά από μήνες.

5. Βάσει των ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε κανένα λόγο ικανό να επιφέρει την ακύρωση της αποφάσεως με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο. Θα μπορούσε το πολύ να λεχθεί ότι υπάρχει δυνατότητα να μειωθεί το πρόστιμο κατά την κρίση του Δικαστηρίου, λόγω του ότι, όπως αποδείχτηκε, μειώθηκε η παραγωγή κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1981. Αν αυτή είναι τελικά η έκβαση της δίκης, θεωρώ ότι κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.